

gedepreimeerde stemming verkeerem. Eerst dan beschouwen we zulk een stemming als ziekelijk, als ze of niet voldoende gemotiveerd is of in duur en intensiteit van het normale afwijkt. Het ziektebeeld der melancholie vertoont dus in zijn meest eenvoudigen vorm slechts gradueele verschillen met het normale affect. Het is dus begrijpelijk, dat feitelijk hier tusschen het normale en abnormale geen scherpe grenzen bestaan. Nemen we nu aan, dat deze ziektevorm der melancholie geen primaire zielsziekte is, dan rest ons slechts haar te beschouwen als een abnormale functie der ziel, veroorzaakt door hersenafwijkingen; afwijkingen echter die nog nimmer zijn aangetoond kunnen worden, maar misschien toch wel zouden kunnen bestaan en dan zouden berusten op chemische of biochemische extra- of intracellulaire processen.

Wordt deze opvatting evenwel door ons aanvaard, dan worden wij dusdoende eveneens gedwongen deze verklaring te accepteren voor het normale melancholische affect; wij hebben immers gezien, dat het normale en abnormale hier in wezen identiek zijn en er slechts tusschen beiden quantitative geen kwalitatieve verschillen bestaan. Maar te gelijkertijd zou hier mee onze Gereformeerde opvatting eener onsterflijke en onstoffelijke ziel ernstig in 't gedrang komen. We zouden immers alle zielswerking verlagen tot psychische parallelverschijnselen van materiele hersenprocessen en dit is absoluut in strijd met Gods woord.

Hiermede meen ik voldoende te hebben aangetoond, dat juist onze opvatting omtrent het wezen der ziel ons noopt de mogelijkheid en het bestaan van ziekten dier ziel te aanvaarden.

Laten we, nu ik aangetoond heb, dat de mogelijkheid, dat de onsterflijke en onstoffelijke ziel in een toestand van ziekte kan verkeerem evenals ons lichaam, door ons aanvaard moet worden, weer tot de kern van ons onderwerp terugkeerem.

Bij het lezen van hetgeen ik als mijn opvatting verkondigde, dat krankzinnigheid deels veroorzaakt zou zijn door primaire ziekten der ziel, deels door afwijkingen in de hersenen, die het de ziel niet mogelijk zou maken normaal te functioneerem, heeft waarschijnlijk reeds meniggeen de vraag op de lippen gezweefd of deze theorie nu in de praktijk steun vindt en of het werkelijk mogelijk is, de verschillende vormen, waaronder de krankzinnigheid zich kan vertooneu, in ziekten van de ziel en in hersenziekten te onderscheideu.